

Arbeidsmarkedet nå – november 2006

"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Statistikk og utredning i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Eirik Åsland, eirik.asland@nav.no, 30. november 2006.

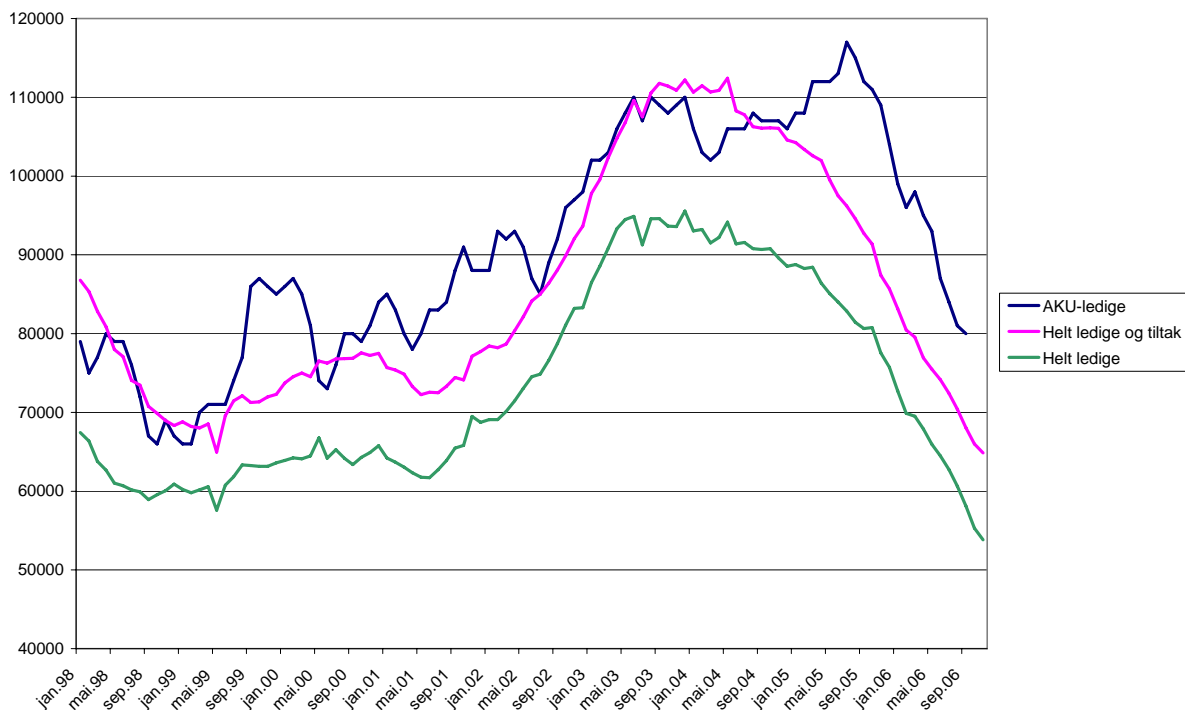
Fortsatt sterk nedgang i arbeidsledigheten

I løpet av november har den registrerte arbeidsledigheten blitt redusert med 1.500 personer, når man justerer for vanlige sesongsvingninger. Det er fremdeles få nye arbeidssøkere som melder seg til NAV, og dette sett i sammenheng med den sterke veksten i tilgangen på ledige stillinger viser at arbeidsmarkedet strammes til ytterligere.

Ved utgangen av november 2006 var det registrert 50.200 helt arbeidsledige ved NAV (2,1 %), en nedgang på 22.100 (-31 %) sammenlignet med samme måned i fjor. Tallet på yrkeshemmede har gått ned med 5.000 personer det siste året (-5 %). Tallet på ordinære tiltaksdeltakere er omtrent uendret.

Arbeidsledigheten målt med Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelser (AKU) avtar også, samtidig som veksten i sysselsettingen er stor (per september 2006). Andelen av befolkningen i yrkesaktiv alder som deltar i arbeidslivet ser nå ut til å øke sterkere igjen, noe som indikerer at flere melder seg på arbeidsmarkedet.

Figur 1. Utviklingen i antall AKU-ledige, registrerte helt ledige, og summen av antall registrerte helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere. Sesongjusterte tall. Januar 1998 – november 2006.

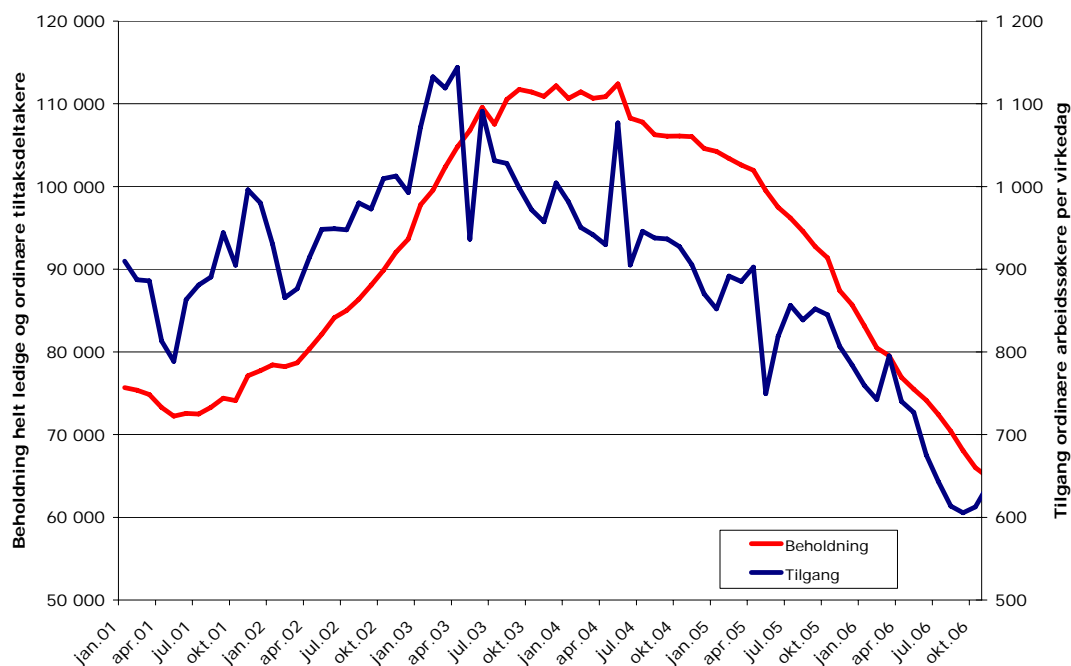

Kilde: NAV og Statistisk sentralbyrå.

Tilstrømningen av nye arbeidssøkere fremdeles lav

Tallet på nye arbeidssøkere som meldte seg til NAV har gått noe opp i november, men er fremdeles på et veldig lavt nivå. Figur 2 viser at det kan være kortsiktige svingninger i denne størrelsen, men trenden er fremdeles sterkt nedgående. Det lave nivået på tilgangen av nye arbeidssøkere bekrefter høy aktivitet på arbeidsmarkedet med få oppsigelser og permitteringer.

Figur 2. Tilgangen av ordinære arbeidssøkere per virkedag. Beholdning registrerte helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere. Sesongjusterte tall. Januar 2001 – november 2006.

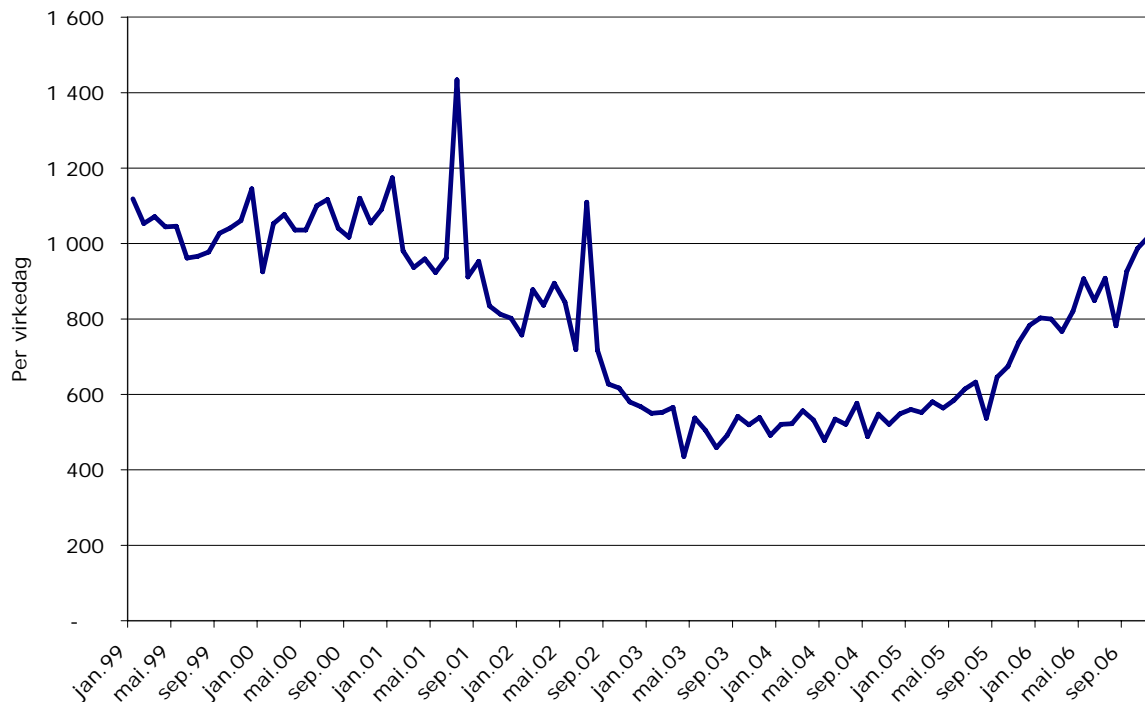
Kilde: NAV.

Mange ledige stillinger

Tilgangen av nye stillinger utlyst i media har økt sterkt i løpet av november, se figur 3. Nivået er nå omtrent det samme som i 1999-2000. Meldetilbøyeligheten til media kan ha vært høyere den gang enn nå, siden stillingsannonser på internett ikke ble benyttet i like stor grad som nå.

Sammenlignet med november i fjor har NAV i alt registrert 34 prosent flere ledige stillinger i løpet måneden. Det er en økning i tallet på ledige stillinger for de fleste yrkesgrupper. Yrkesgrupper med særlig stor økning er reiseliv og transport (90 %), kontorarbeid (42 %) og ingeniør- og IKT-fag (42 %).

Figur 3. Tilgang ledige stillinger utlyst i media. Januar 1999 – november 2006. Sesongjusterte tall.

Kilde: NAV.

Den økonomiske utviklingen internasjonalt

Oppgangskonjunktoren i USA ser nå ut til å være over. Tall for 3. kvartal viste at BNP-veksten lå under det som var forventet. Det er klare tegn til avmatning på boligmarkedet. Veksten i USA har i stor grad vært drevet av økt privat konsum. Økningen i konsumet har igjen langt på vei vært finansiert av økte boliglån muliggjort av en sterk prisøkning på boligmarkedet. Tidligere nedgangskonjunkturer i USA har ofte først vist seg ved et svakere boligmarked. En eventuell nedgangskonjunktur i USA vil bidra til svekket vekst i verdensøkonomien i 2007.

Euro-området er inne i en periode med sterk vekst. Veksten har i hovedsak vært drevet av økt eksport, men vekst i private investeringer og etter hvert privat forbruk har bidratt. Fremdeles er konsumveksten svak, men det forventes at denne vil ta seg opp. De fleste av tillitsindikatorerne for næringslivet holder seg på et høyt nivå, selv om de har sunket noe den siste tiden. I og med at veksten i eurosone langt på vei er eksportdrevet, er det fare for at en eventuell internasjonal nedgangskonjunktur også vil gi økonomisk tilbakeslag blant disse landene.

Kina og India opplever også sterk vekst. Denne veksten gir positive impulser til Japans økonomi.

Utviklingen i norsk økonomi

Norsk økonomi har vært inne i en oppgangskonjunktur som har vart i mer enn tre år. Det er høy vekst i store deler av økonomien. Høyt nivå på oljeinvesteringene og økning i eksporten av tradisjonelle varer og tjenester har gitt vekst i industriproduksjonen de siste årene. Vekst i boligbygging og andre investeringer har gitt høy aktivitet i bygge- og

anleggssektoren, mens økning i privat forbruk stimulerer aktiviteten innen handel og tjenesteyting.

I følge statistikk fra SSB rapporterer oljerelaterte virksomheter at de regner med høye investeringer også i 2007, noe som gir signaler om at etterspørselen etter arbeidskraft til de oljerettede delene av industrien vil holde seg høy framover.

Tilgangen på arbeidskraft begrenser produksjonen i flere sektorer. Et stramt arbeidsmarked øker risikoen for lønns- og prispress i økonomien, og foreløpige tall fra SSB viser at lønnsveksten økte sterkt i 3. kvartal i år. Det er derfor risiko for at eventuell akselererende lønnsvekst sammen med en internasjonal nedgangskonjunktur vil kunne bidra til at sysselsettingen innenfor industrien etter hvert igjen vil avta med ringvirkninger også til andre sektorer.

Norges Bank setter nå opp renten i små skritt. Det stramme arbeidsmarkedet tilsier trolig et høyere rentenivå. Imidlertid har lav prisvekst som følge av billigere import, lav internasjonal prisvekst og lavt rentenivå bidratt til at den norske renten har blitt holdt på et relativt lavt nivå.

Nedgang i arbeidsledigheten innenfor alle yrkesgrupper

Arbeidsledigheten har det siste året avtatt betydelig innenfor alle yrkesgrupper, se figur 4.

Ingeniør- og IKT-fag

Ingeniør- og IKT-fag er den yrkesgruppen med sterkest ledighetsnedgang det siste året (-39 %). Dette gjelder både ingeniører, sivilingeniører, dataingeniører og systemutviklere og programmere. Mange i denne gruppen arbeider i industri-, bygge- og anleggssektoren og innen forretningsmessig tjenesteyting. Utviklingen i arbeidsledigheten blant ingeniører og teknikere henger derfor sammen med utviklingen i disse næringene.

Industriarbeid

Også innenfor denne yrkesgruppen avtar ledigheten sterkt (-37 %). Eksempler på yrkesgrupper med sterk nedgang er: Støpere, sveisere, platearbeidere og lignende (-46 %), prosess- og maskinoperatører (-41 %), og automatikere og elektriske montører (-40 %). Ledigheten innenfor industriarbeid er langt lavere enn i forrige høykonjunktur.

Ledere

Innenfor denne yrkesgruppen har ledigheten avtatt med 34 prosent sammenlignet med november i fjor. Nedgangen er størst for ledere i privat sektor (-38 %).

Klar nedgang i offentlig sektor

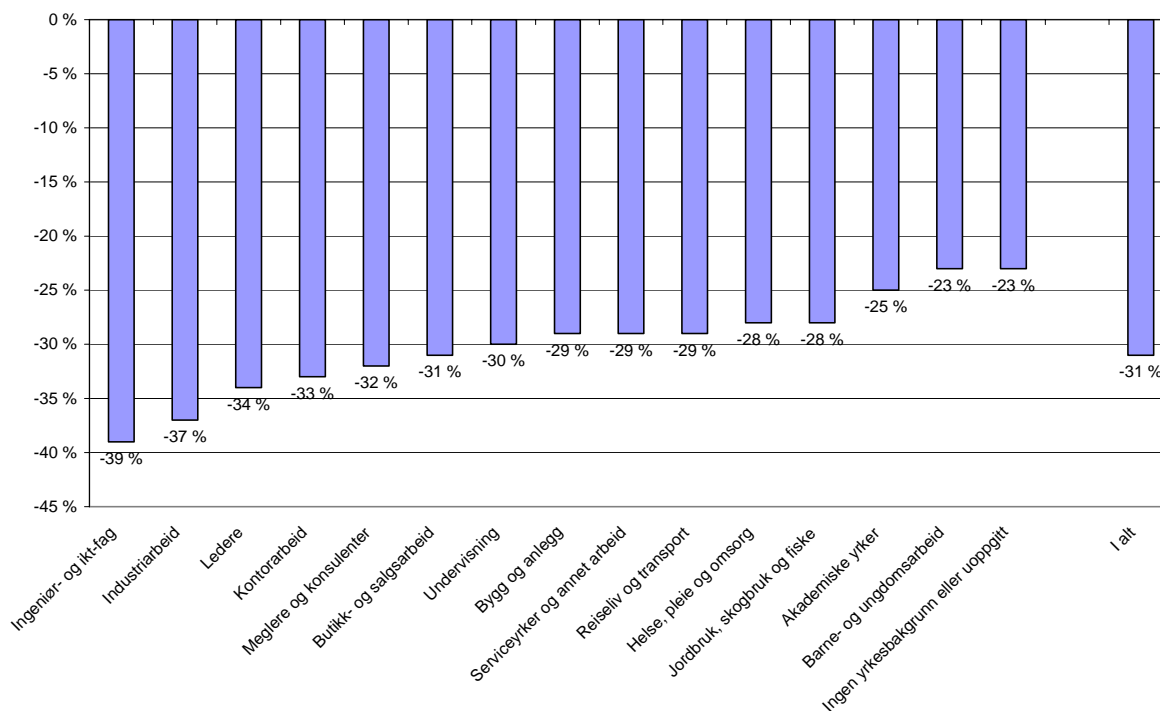
Ledigheten blant yrker som er vanlige i offentlig sektor går også sterkt ned. Yrkesgrupper som undervisning (-30 %) og helse, pleie og omsorg (-28 %) har hatt en betydelig nedgang i ledigheten. I mange av faggruppene er ledigheten på et svært lavt nivå. Fortsatt stigende etterspørsel etter arbeidskraft kan etter hvert gi økende rekrutteringsproblemer også innenfor deler av offentlig sektor som for eksempel helse, pleie og omsorg.

Andre yrkesgrupper

Også i yrkesgruppene kontorarbeid (-33 %), meglere og konsulenter (-32 %) og butikk og salgsarbeid (-31 %) er det nå en kraftig nedgang i arbeidsledigheten.

Sammenlignet med november i fjor har arbeidsledigheten gått minst ned i yrkesgruppene barne- og ungdomsarbeid (-23 %), akademiske yrker (-25 %) og jordbruk, skogbruk og fiske (28 %).

Figur 4. Prosentvis endring i antall registrerte ledige etter yrkesbakgrunn. November 2005 – november 2006.

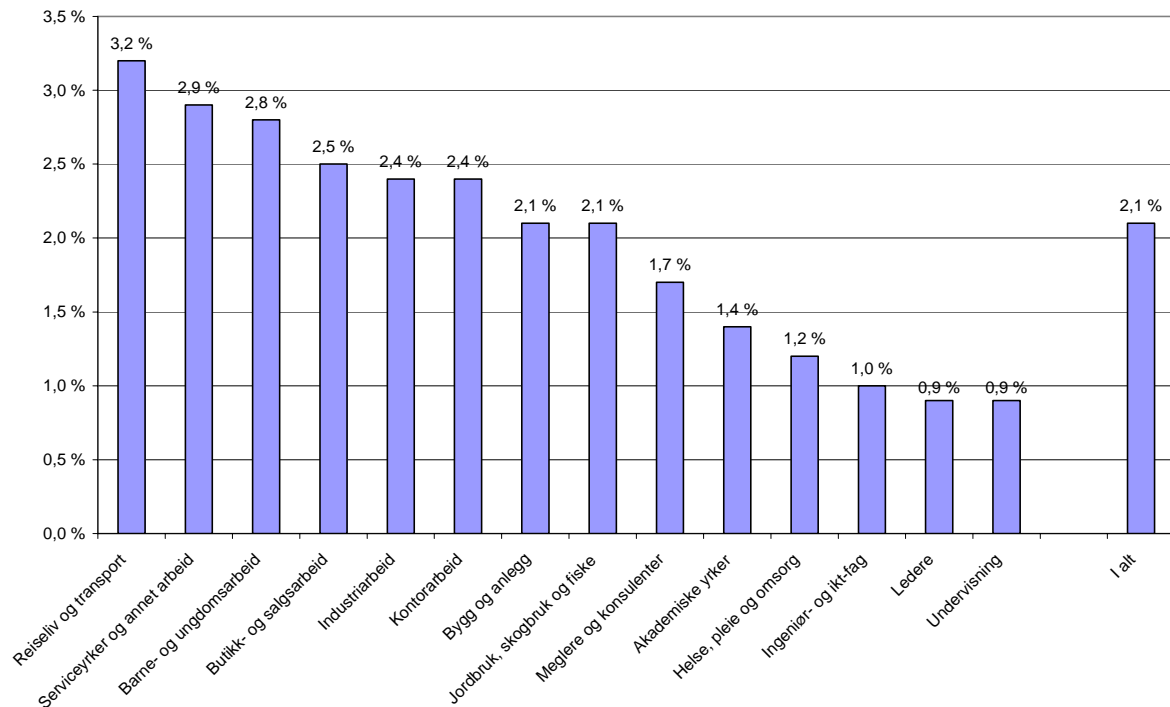

Kilde: NAV.

Av figur 5 kan vi se at reiseliv og transport har den høyeste ledigheten i prosent av arbeidsstyrken (3,2 %), mens undervisning og ledere (begge 0,9 %) har den laveste ledigheten.

Reiseliv og transport har imidlertid hatt stor økning i tilgangen på nye stillinger den siste tiden. I løpet av november økte tilgangen på nye stillinger for denne yrkesgruppen med 90 prosent sammenlignet med samme måned i fjor. Det er spesielt yrker som førere av transportmidler, hovmestere, servitører og kokker som opplever en sterk økning i etterspørselen etter arbeidskraft.

Figur 5. Antall registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken etter yrkesbakgrunn. November 2006.

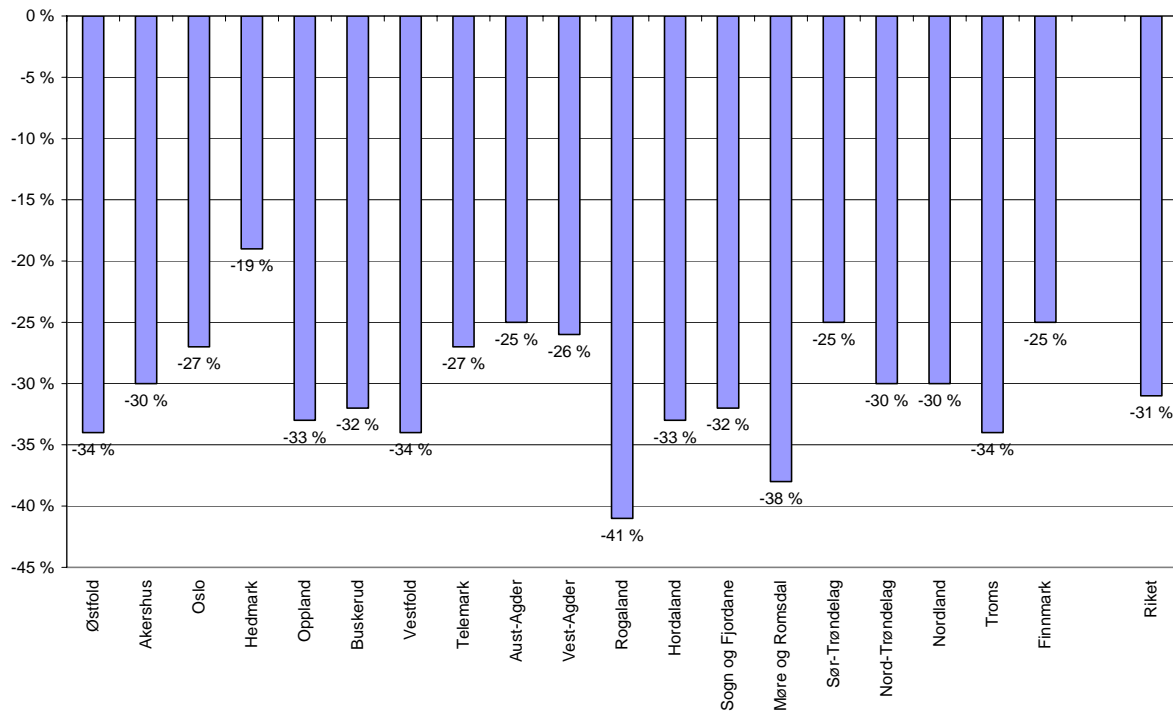
Kilde: NAV.

Nedgang i arbeidsledigheten i alle fylker

Arbeidsledigheten går ned i alle fylker, se figur 6. Den går mest ned i Rogaland (-41 %), Møre og Romsdal (-38 %), Østfold, Vestfold, og Troms (alle tre -34 %). For disse fylkene har en stor del av nedgangen kommet for personer innen industri, men også for personer med bakgrunn innen butikk- og salgsarbeid og reiseliv og transport har det vært en sterk nedgang.

Ved utgangen av november er arbeidsledigheten i prosent av arbeidsstyrken lavest i Sogn og Fjordane (1,4 %), Rogaland og i Oppland (begge 1,5 %). Ledigheten er høyest i Finnmark (3,7 %) og i Oslo (2,8 %).

Figur 6. Prosentvis endring i antall registrerte ledige fordelt på fylke. November 2005 – november 2006.

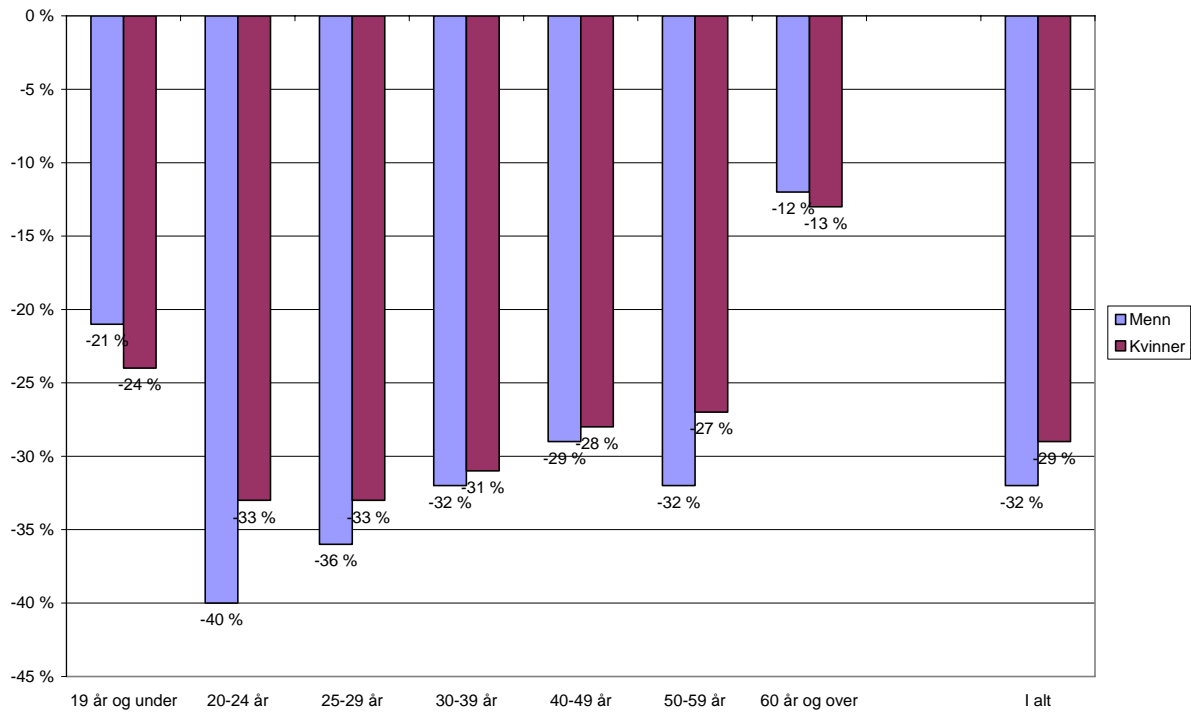

Kilde: NAV.

Sterk nedgang i arbeidsledigheten blant unge menn

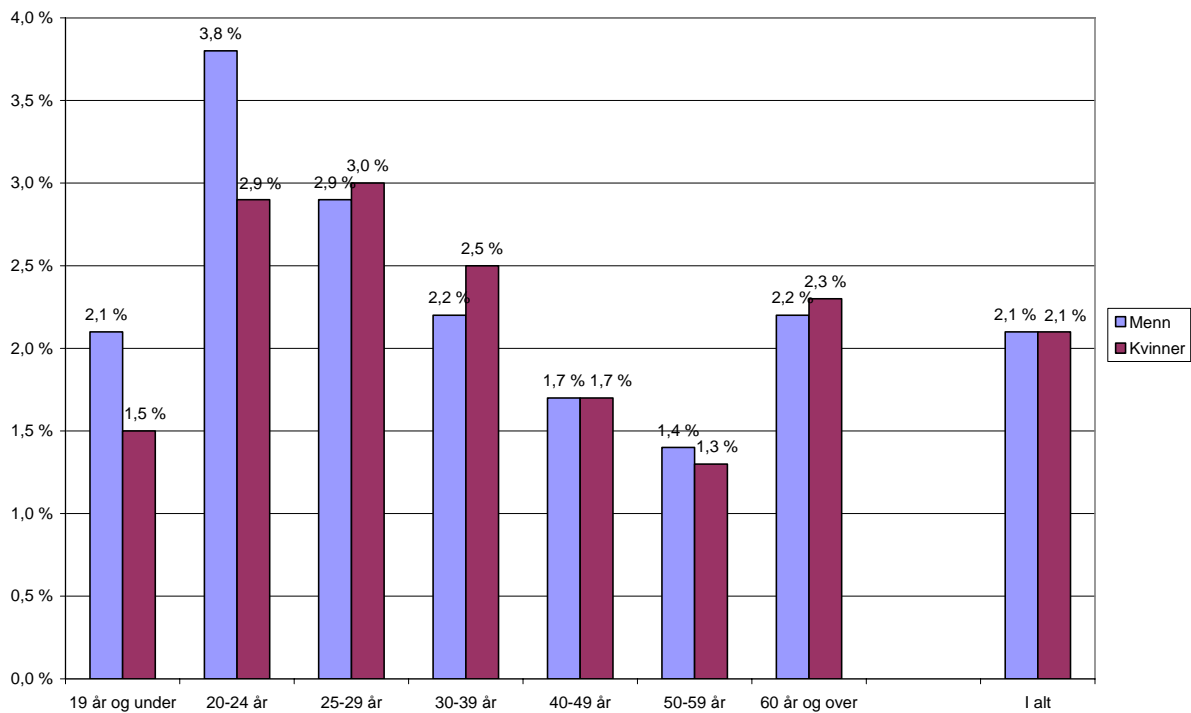
Den registrerte ledigheten avtar mest for menn i alderen 20-29 år, se figur 7. Blant både menn og kvinner er imidlertid ledigheten i prosent av arbeidsstyrken høyest blant personer i denne alderen. Vi ser også at ledigheten nå går omtrent like sterkt ned for menn og kvinner. Tidligere i denne oppgangskonjunktoren gikk ledigheten langt sterkere ned blant menn enn kvinner, men økt etterspørsel etter arbeidskraft i offentlig sektor har bidratt til sterk nedgang også blant kvinner de siste månedene. Målt i prosent av arbeidsstyrken er ledigheten nå den samme for kvinner og menn (2,1 %), se figur 8.

Figur 7. Prosentvis endring i den registrerte ledigheten etter kjønn og alder, november 2005 – november 2006.

Kilde: NAV.

Figur 8. Antall registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken etter kjønn og alder, november 2006.

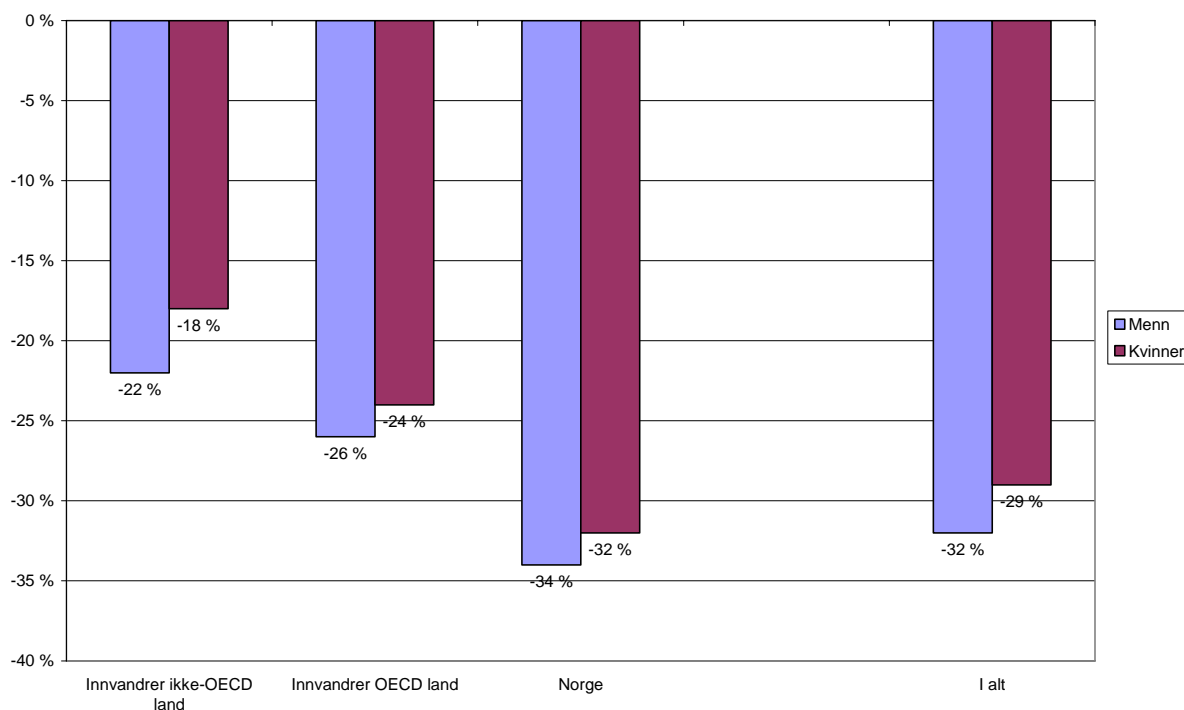
Kilde: NAV.

Arbeidsledigheten mindre ned for innvandrere enn for nordmenn

Utviklingen i ledigheten blant innvandrere¹ følger samme utvikling som blant personer uten innvandrerbakgrunn, men nedgangen er mindre blant de med innvandrerbakgrunn. Kvinner med bakgrunn fra land utenfor OECD har minst nedgang i ledigheten (-18 %), mens blant menn uten innvandrerbakgrunn er det 34 prosent færre ledige enn ved utgangen av november 2005.

Figur 9. Prosentvis endring i den registrerte arbeidsledigheten etter innvandrerbakgrunn og kjønn. November 2005 til november 2006.

Kilde: NAV.

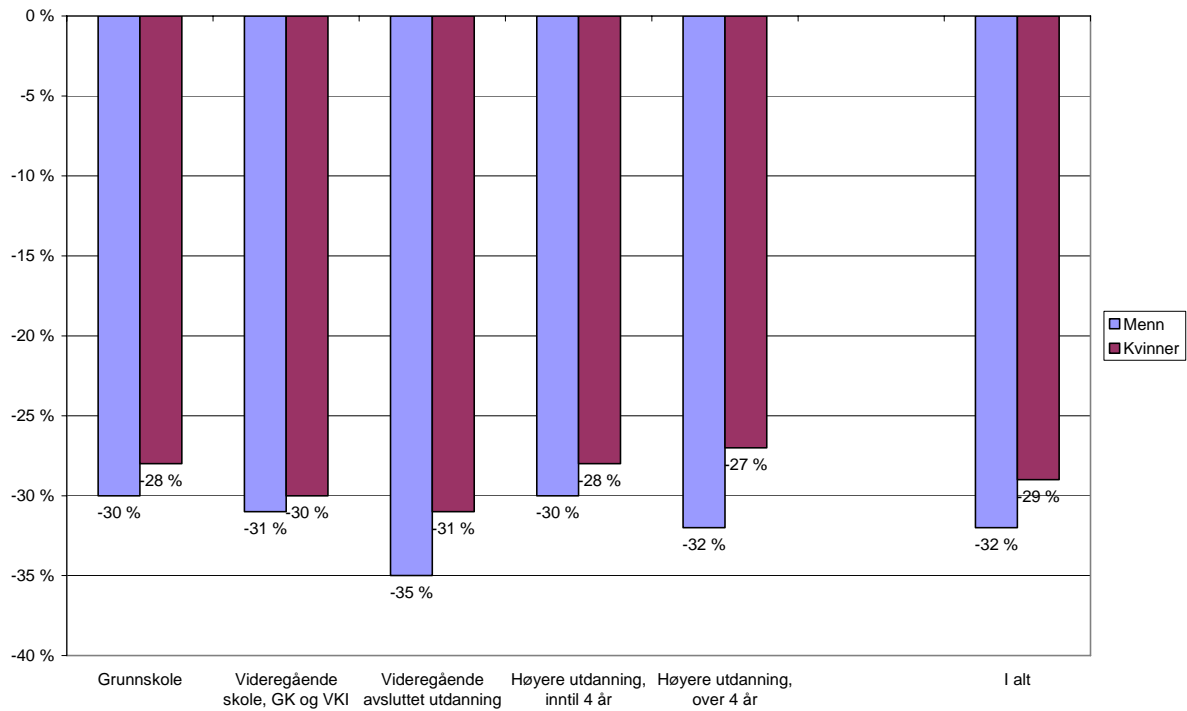
Arbeidsledigheten avtar for alle utdanningsnivåer

Figur 10 viser at arbeidsledigheten blant både menn og kvinner har avtatt med omtrent like mye for alle utdanningsnivåer det siste året. Ledigheten har gått litt sterkere ned for menn enn for kvinner for alle utdanningsnivåer. Stor nedgang i ledigheten for alle utdanningsnivåer viser at økt etterspørsel etter arbeidskraft gir nedgang i ledigheten for både ufaglært arbeidskraft og faglærte/personer med høyere utdanning.

Ledigheten er klart avtakende med økende utdanningsnivå. Særlig har personer uten fullført videregående skole høy ledighet sammenlignet med andre grupper.

¹ I NAVs registre over arbeidssøkere er innvandrere definert som personer som er født utenfor Norge.

Figur 10. Prosentvis endring i den registrerte arbeidsledigheten fra november 2005 til november 2006. Fordelt på utdanningsnivå og kjønn.

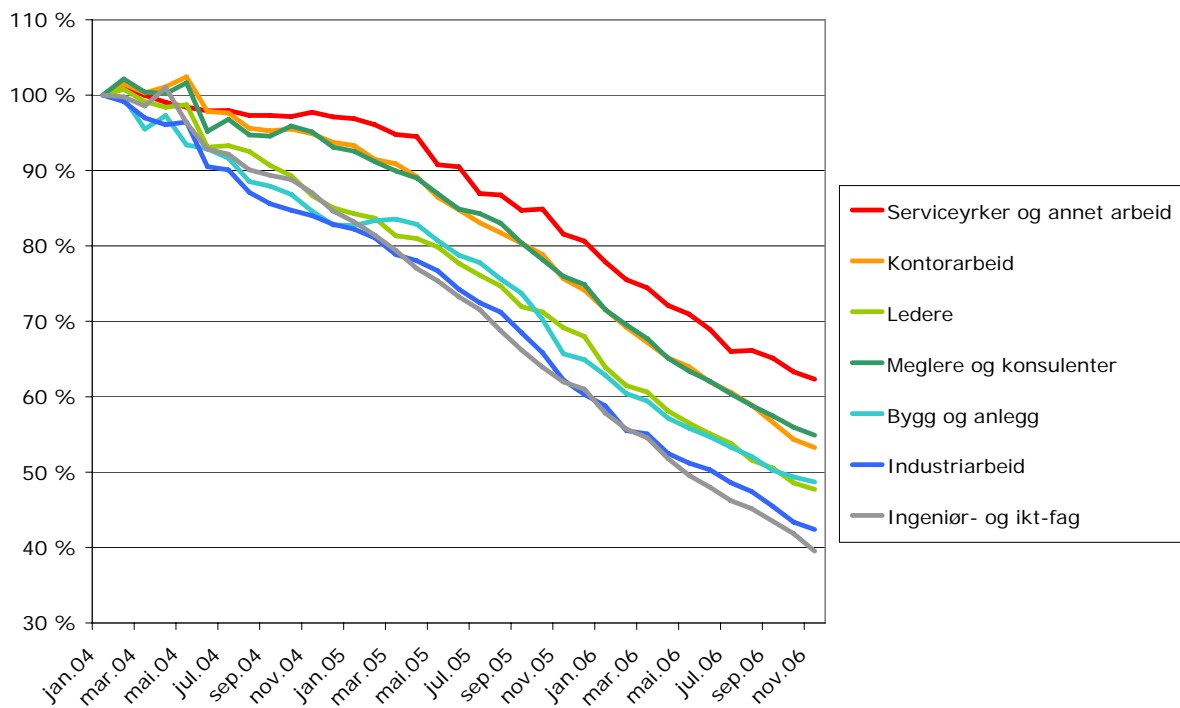
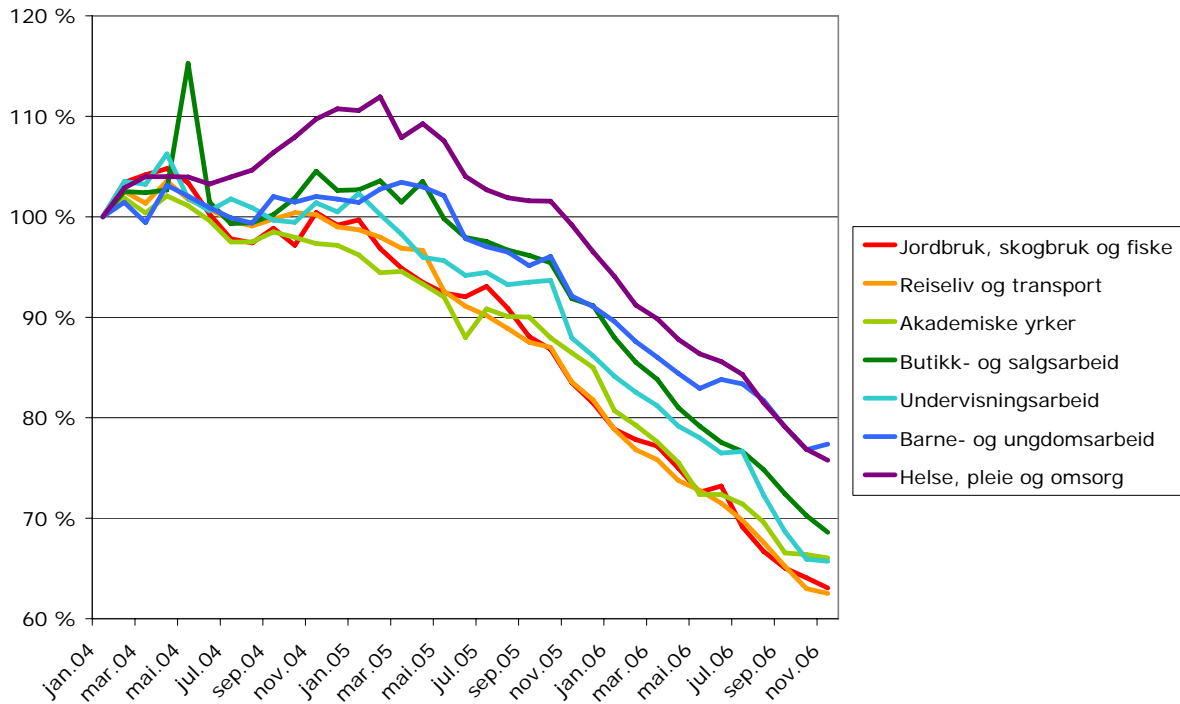
Kilde: NAV.

Spesielle forhold knyttet til månedsoppdateringen

Det er ingen spesielle forhold knyttet til månedsoppdateringen denne gangen.

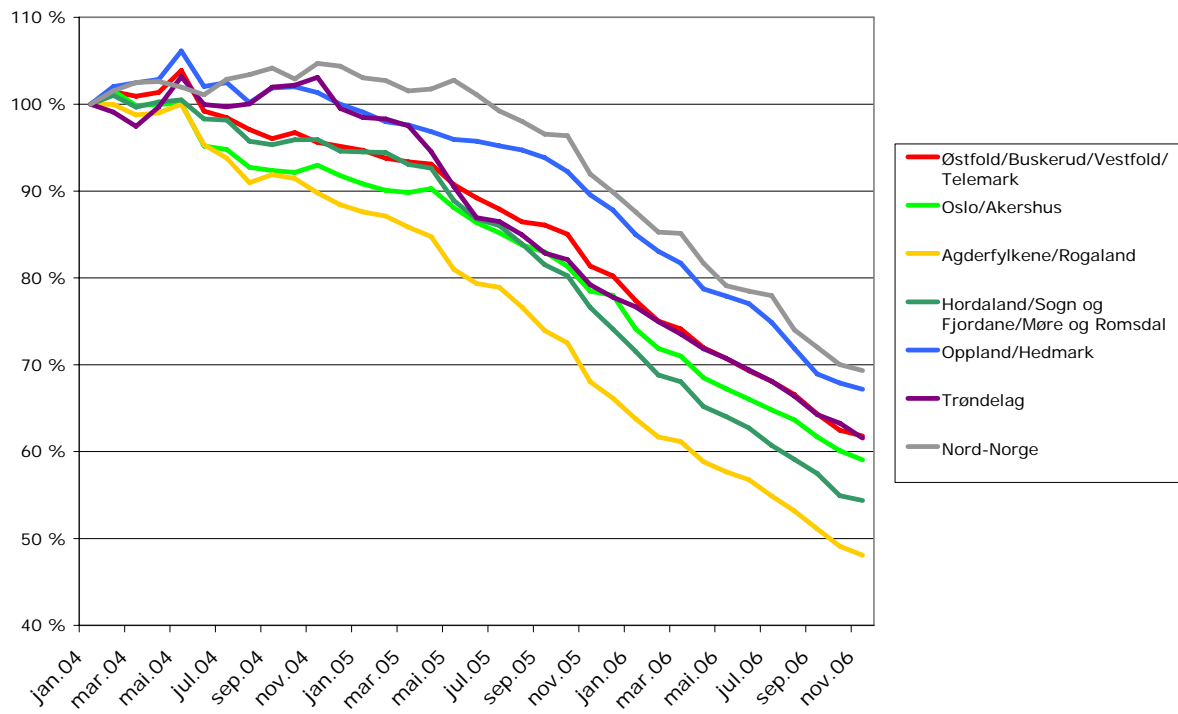
Figurvedlegg

Figur 11 og 12. Utviklingen i summen av registrerte helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere innenfor yrkesgrupper (yrkesbakgrunn). Januar 2004 – november 2006. Januar 2004 = 100.

Kilde: NAV.

Figur 13. Utvikling i summen av registrerte helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2004 – november 2006. Januar 2004 = 100.

Kilde: NAV.